

Mondzorg verzet zich actief tegen NZa-berekeningen

RECHTSZAAK KOSTPRIJSONDERZOEK

Donderdag 2 oktober diende in Den Haag de rechtszaak die de KNMT met andere mondzorgkoepels en een groot aantal tandartsen had aangespannen tegen de NZa. Doel: de nieuwe lagere tarieven voorlopig niet per 1 januari te laten gaan. NT/Dentz doet verslag.

TEKST: KAREL GOSSELINK / BEELD: SHUTTERSTOCK

Bij de rechtbank Den Haag verzamelt zich donderdagochtend 2 oktober een groep mondzorgverleners. Ze komen de rechtszaak bijwonen die de KNMT met NVM-mondhygiënist, de ONT, de VTvO en een grote groep tandartsen (lees: de verzoekers) tegen de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) heeft aangespannen. Inzet is het verzoek om de tariefdaling die de mondzorg per 1 januari 2026 gaat treffen als gevolg van het kostprijsonderzoek op te schorten middels een voorlopige voorziening. Het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) van de rechtbank neemt hierover een beslissing.

► Reprimande

Voorafgaand aan de zitting benadrukt Joris Rijken, advocaat namens de mondzorgpartijen, de ervaring te hebben dat rechters van het CBb altijd bijzonder goed geïnformeerd zijn en goede vragen stellen. Samen met zijn collega Tjalle Schwartzberg heeft hij zich dan ook tot in de puntjes voorbereid om de belangen van de mondzorg te verdedigen. Ook KNMT-voorzitter Hans de Vries en penningmeester Rinke Rinke Blok zijn bij de zaak aanwezig. De Vries hoopt en verwacht dat een onafhankelijke rechter goed en objectief naar de uitvoering van het NZa-kostenonderzoek gaat kijken. "Zeker omdat de KNMT herhaaldelijk inhoudelijke bezwaren tegen de opzet en uitvoering van het kostprijsonderzoek bij de NZa kenbaar heeft gemaakt. Maar die zijn door de NZa niet ondervangen." Rinke Blok zegt te hopen en verwachten dat de rechter de feitelijke ar-

gumenten van de mondzorgpartijen zwaarder weegt dan de emotionele argumenten van de NZa.

► Ernstig benadeeld

De delegatie mondzorgverleners wordt verzocht plaats te nemen in het rechterpublieksdeel van de zittingzaal, achter hun eigen advocaten. Onder hen is orthodontist Marije Jongsma. Zij is 's ochtends vanuit Den Helder naar Den Haag gekomen om steun te betuigen aan de KNMT en duidelijk te maken hoezeer de tariefdaling in haar beroepsgroep leeft. "Ik voel me ernstig benadeeld door deze aangekondigde tariefdaling, zeker omdat ik in 2023 een praktijk heb overgenomen met alle financiële consequenties van dien."

Aan de linkerzijde van de zaal zitten zo'n vijftien vertegenwoordigers van de NZa, achter hun vier advocaten. Wie niet live bij de rechtszaak aanwezig kan zijn, kan de zaak via een livestream volgen.

► De zitting

De CBb-rechter opent om twaalf uur de zitting en benoemt de punten waar het die middag over gaat:

1. De vraag of de zaak voor het CBb spoedeisend genoeg is voor een voorlopige voorziening om de tariefdaling per januari op te schorten.
2. De ontvankelijkheid van de partijen.
3. De berekening van de normatieve arbeidskostencomponent (NAC), waarin de NZa volgens de verzoekers onterecht uitgaat van een 36-urige werkweek en 46 weken per jaar.

“Rechters van het CBb zijn altijd bijzonder goed geïnformeerd”

4. Het gegeven dat de NZa de betaalde goodwill niet heeft betrokken in haar kostprijsonderzoek, waardoor volgens de mondzorgpartijen de overname van bestaande praktijken ernstig wordt belemmerd.
5. Het gebruik van het gewogen gemiddelde door de NZa bij de kostprijsberekening, wat ervoor zorgt dat het tarief voor kleinere praktijken onvoldoende kostendekkend is, aldus de mondzorgpartijen.

► Korte schorsing

Tegen de verwachting in start de rechter niet met het behandelen van het eerste inhoudelijke punt, maar wil hij eerst enkele procedurele aspecten bespreken. Een en ander heeft te maken met de zaak van de huisartsen (LHV) tegen de NZa in een bodemprocedure die dinsdag 30 september bij het CBb diende. Daarin uitten ook de huisartsen bezwaren over de totstandkoming van de NAC. Op 18 november doet het CBb hierover uitspraak. Deze kan ook van belang kan zijn voor de mondzorgzaak, aldus de rechter. Hij stelt voor om

deze uitspraak af te wachten en vóór die tijd niet met een voorlopige voorziening voor de mondzorg te komen.

Na een korte schorsing stemmen zowel de NZa als de mondzorgpartijen in met deze procedurewijziging. Wel wordt gevraagd of de rechtbank uiterlijk medio december met een definitieve uitspraak kan komen, zodat het veld tijdig over de consequenties voor de tarieven per 2026 kan worden geïnformeerd. De rechter geeft aan zijn uiterste best te doen en besluit de zitting te vervolgen met het behandelen van de inhoudelijke punten (zie kader).

► Zuid-Limburg

Na de inhoudelijke behandeling wordt de zitting afgesloten met de slotpleidooien van beide partijen. Vervolgens krijgt KNMT-voorzitter De Vries ruimte van de rechter om kort te spreken. Hij maakt zich zorgen over de mogelijke gevolgen van het kostprijsonderzoek voor toegankelijkheid van de sector. "Toegankelijkheid gaat niet alleen over betaalbaarheid, maar ook over bereikbaarheid. Vooral kleinere praktijken in landelijke gebieden staan door ►

In het kort: de inhoudelijke behandeling

► Het spoedeisend belang

De verzoekers hebben het CBb gevraagd om de daling van de tarieven middels een voorlopige voorziening per 1 januari 2026 op te schorten. Hiervoor is het nodig om het spoedeisend belang aan te tonen. Volgens de verzoekers is spoed gewenst om te voorkomen dat de tarieven per 1 januari dalen en daarna weer gecorrigeerd moeten worden als in een lopende bezwaarprocedure blijkt dat de NZa haar berekeningen moet herzien. Als achteraf blijkt dat het tarief hoger had moeten zijn en er met de patiënt moet worden verrekend, dan wordt een en ander verwarrend en is zelfs strijdig met het consumentenrecht, aldus advocaat Rijken. Ook zijn er bij de KNMT signalen binnengekomen van praktijken die door de tariefkorting financieel in de problemen zullen komen. De rechter reageert daarop door te zeggen dat hij zich moeilijk kan voorstellen dat er per 1 januari praktijken financieel zullen omvallen. De NZa laat weten geen spoedeisend belang voor de mondzorg te zien.

► De normatieve arbeidskostencomponent (NAC)

Volgens de verzoekers houdt de NZa in de berekening van de NAC te weinig rekening met 'overwerk' door uit te gaan van een 36-urige werkweek en 46 werkweken per jaar. De NZa legt uit dat ze niet naar 'overwerk' kijkt, maar alleen naar taken, bevoegdheden en complexiteit van het werk van een tandarts of orthodontist. De NZa vindt het heel redelijk om daarvoor 36 uur in de NAC op te nemen, hoewel dit niets zegt over het daadwerkelijk aantal gewerkte uren, voegt de NZa-advocaat eraan toe.

► Goodwill meenemen in kostprijs

De NZa zegt nooit goodwill mee te nemen in de kostprijs, terwijl de verzoekers vinden dat dit wel zou moeten meetellen. De rechter vraagt zich af of goodwill wel tot zorgkosten gerekend kan worden. Advocaat Rijken geeft aan dat goodwill wel degelijk samenhangt met kosten voor de zorg. Die zorgt er namelijk voor dat mondzorgverleners een bestaande praktijk makkelijker kunnen voorzetten in plaats van een nieuwe praktijk te starten. Dat laatste zou uiteindelijk tot meer zorgkosten leiden.

► Gebruik van het gewogen gemiddelde

De NZa maakt gebruik van het gewogen gemiddelde in de berekening van de kostprijs. Terwijl zij voor de NAC juist uitgaat van een ongewogen gemiddelde. De verzoekers menen dat het aandeel van grote praktijken – die vaak efficiënter werken – in dit gemiddelde te groot is. Dit werkt ongunstig door voor kleinere praktijken, die soms niet meer kostendekkend kunnen werken. Ook vinden verzoekers dat de methodiek in ieder geval in beide gevallen vergelijkbaar moet zijn. De NZa geeft aan zich niet in dat beeld te herkennen.

“Ernstig benadeeld door deze aangekondigde tariefdaling”

de huidige tariefstelling zwaar onder druk. Dat baart mij, als voorzitter van de KNMT, tandarts én als inwoner van Zuid-Limburg ernstige zorgen. Want juist in kleinere gemeenten en landelijke gebieden vervullen de kleine praktijken een cruciale rol”, aldus De Vries. Om vier uur sluit de rechter de zitting.

► Professioneel

De uitspraak van het CBb volgt dus (waarschijnlijk) in de loop van december. Wat deze ook zal zijn, hij doet in ieder geval niets af aan de inzet van de KNMT om voor de beroepsgroep op te komen. KNMT-lid Gerard Steenvoorden, die op de fiets vanuit Noordwijk naar Den Haag is gekomen om de zitting bij te wonen, is erg positief over de verdediging door de beroepsorganisatie. “Het viel me op hoe professioneel en serieus de KNMT de hele rechtszaak heeft opgepakt. We mogen blij zijn dat onze belangen hier zo goed zijn vertegenwoordigd.” ➡